

Budsjett 2027 Økonomiplan 2027-2030

Urolige tider – Tydelig styring

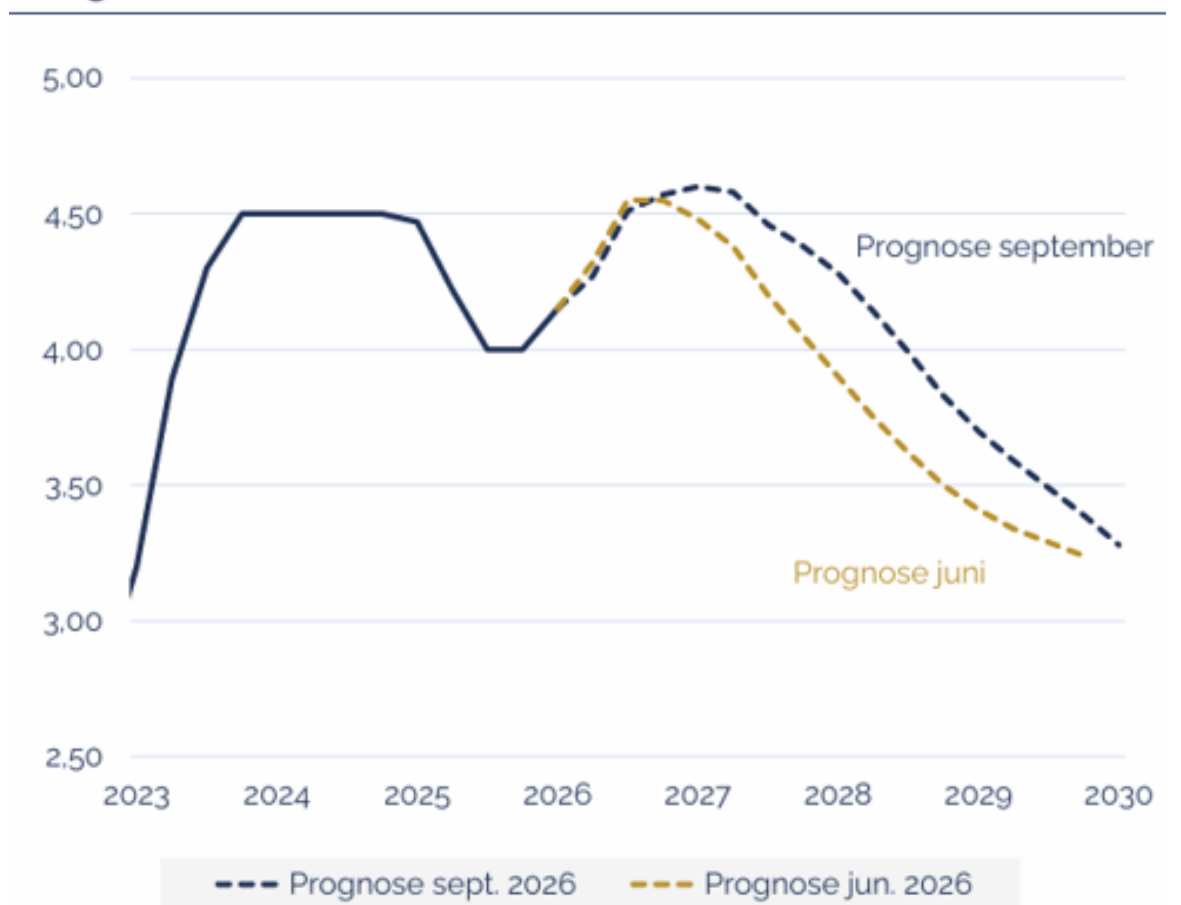
Steinkjer kommune
Stientjen tjelste

Utviklingstrekk og rammebetingelser

- Utviklingstrekk siste år
 - Pris- og lønnsvekst
 - Rentenivå og renteprognoser
 - Statsbudsjettet
 - Konsekvenser for kommunesektoren
- For vår kommune
 - Ubalanse i driften
 - Gjeld og rentebane
 - Behovet for innstramminger
- Vår viktigste oppgave – vårt felles mål

Norges Bank sin rentebane (%)

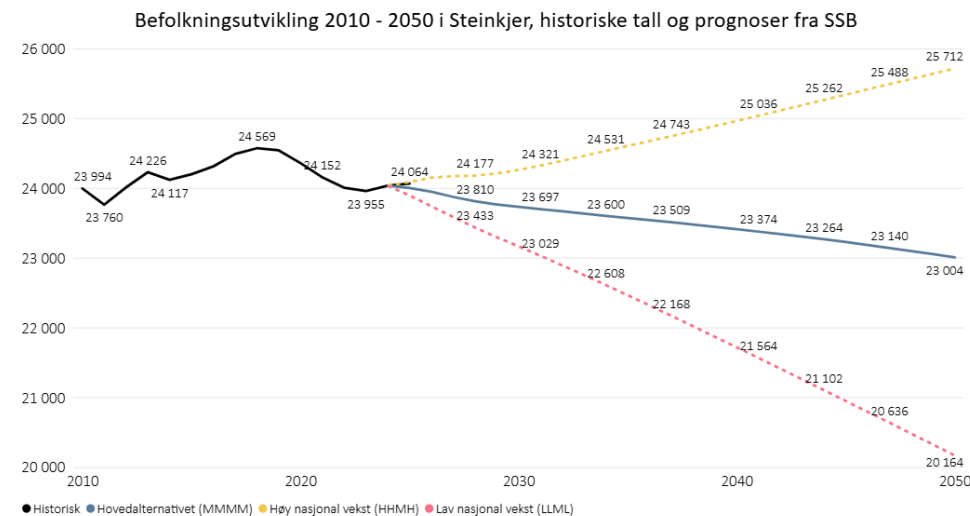
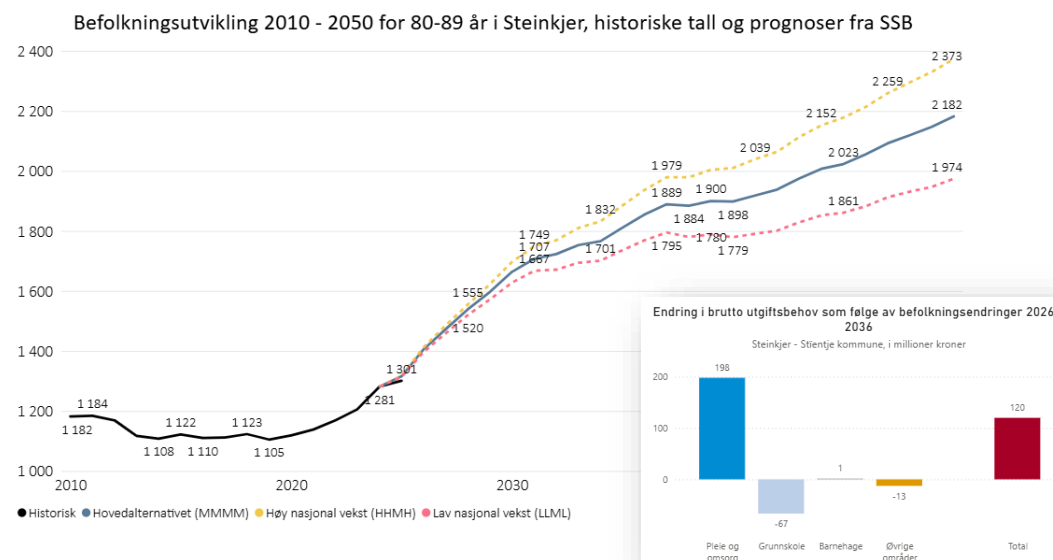
Utgangspunkt for årets budsjettprosess

- Organisasjonen
 - Mitt møte med organisasjonen
 - Etats- og sektorarbeidet
- Regnskap og tertialrapport
 - Regnskap 2025
 - Tertialrapporten og prognoseavvik – 22,5 mill. kr.
 - Ettårig inntekter – ca. 15 mill. kr
 - Ettårig utgiftsavvik – ca. 5 mill. kr.
 - Reell ubalanse ca. 30 mill. kr.
- Hvorfor har vi kommet i denne situasjonen?

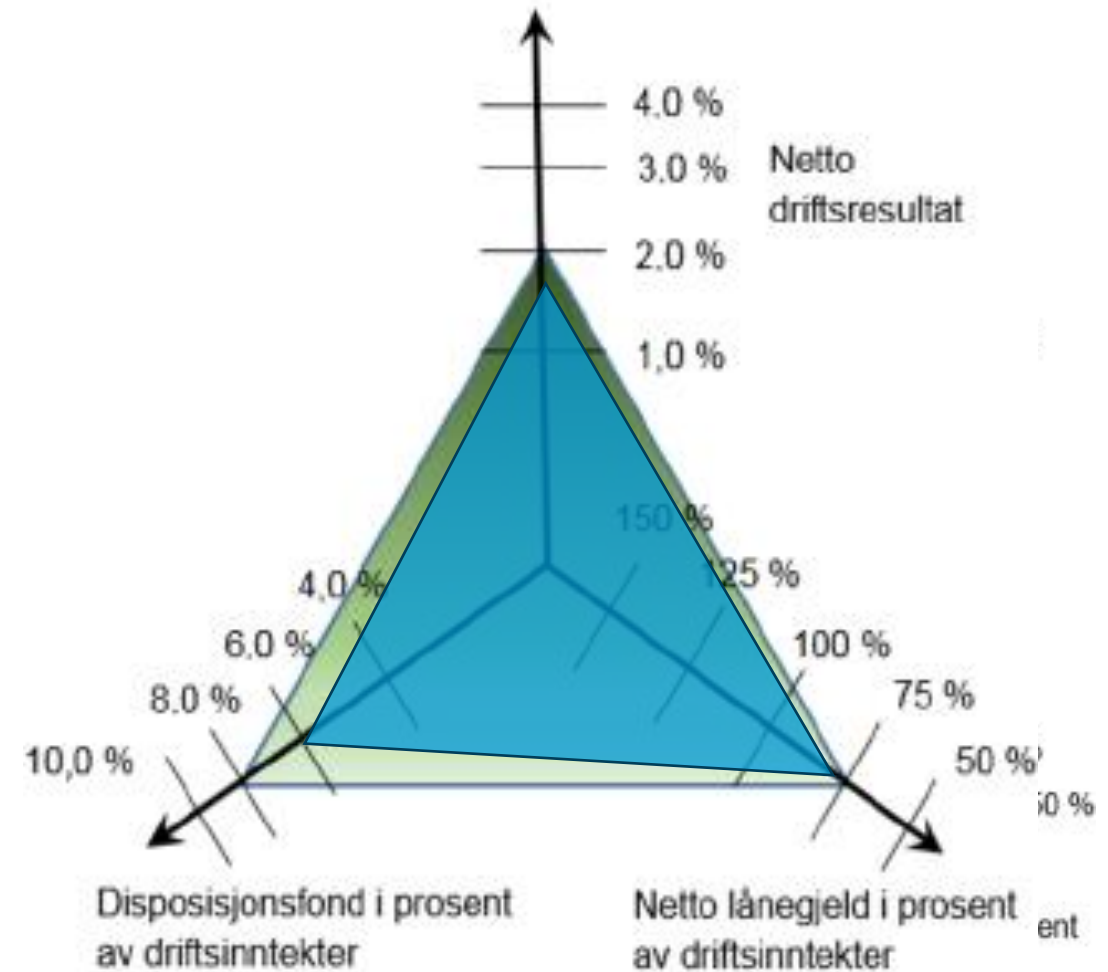
Hovedutfordringen

- Demografiske endringer
 - Bemanning og arbeidsprosesser
- Tilstrekkelig midler til investeringer
 - Investering i fremtidig kapasitet
 - Reinvestering i eksisterende virksomhet
- Klima, natur og miljø
- Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB)

Bærekraft

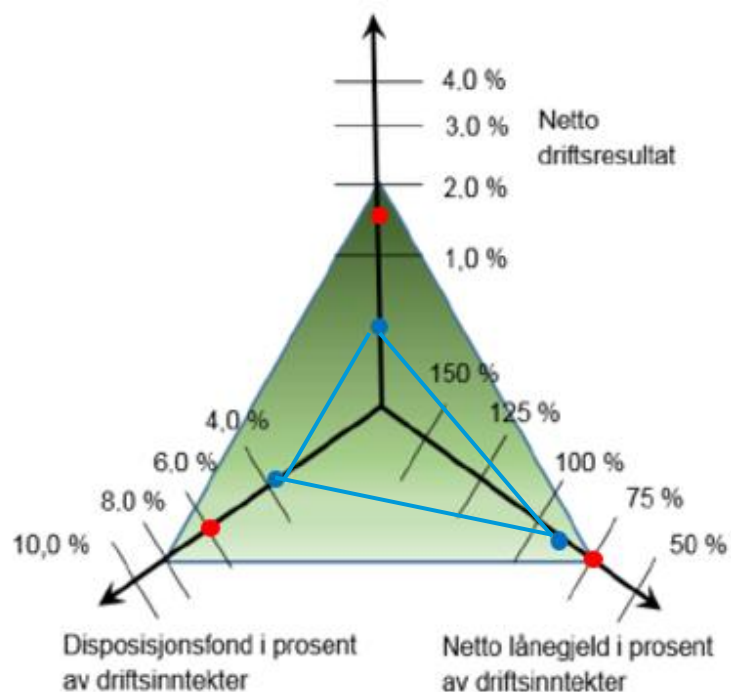
- Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB-trekanten)
 - Målsetning
- Våre finansielle måltall
 - Netto lånegjeld – 75 %
 - Disp.fond – 6 %
 - Netto driftsresultat – 1,7 %
- Gjennomgang av finansielle måltall

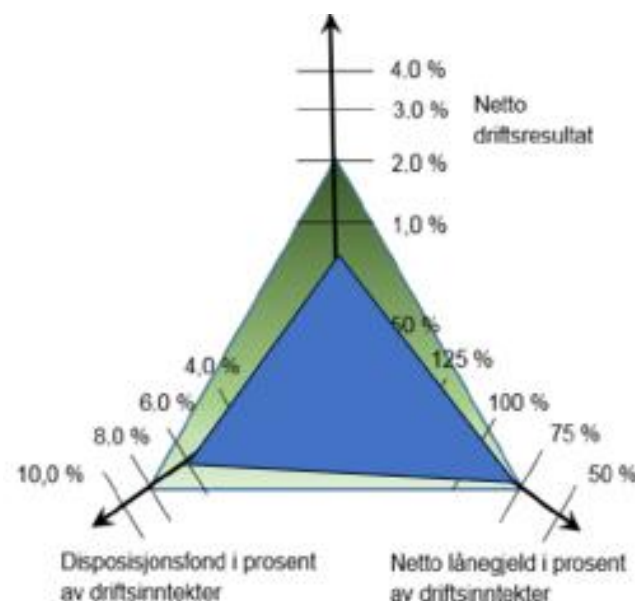
Årets økonomiplan - Bærekraft

- Utgangspunktet og juni-vedtaket/innstilling
- Innstilling øk.plan: Driftsresultat 1,6 % / Gjeldsgrad 91 % / Disp.fond 10 %

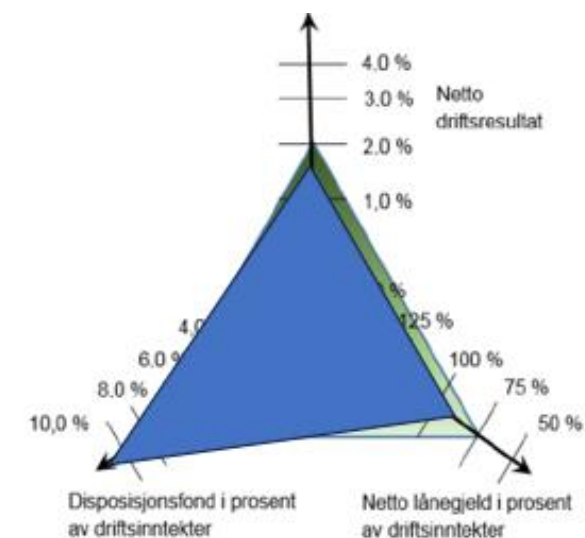
Måltall/Regnskap

Juni-vedtaket

Innstilling

Frie inntekter

	Rev. budsjett 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028	Økonomiplan 2029	Økonomiplan 2030
Sentrale inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-845 574 000	-871 508 000	-871 508 000	-871 508 000	-871 508 000
Ordinært rammetilskudd	-1 178 679 000	-1 220 710 000	-1 219 758 000	-1 219 718 000	-1 219 765 000
Skatt på eiendom	-101 050 000	-104 750 000	-104 950 000	-105 150 000	-105 150 000
Andre generelle statstilskudd	-103 886 000	-78 976 000	-78 976 000	-78 976 000	-78 976 000
Sum Sentrale inntekter	-2 229 189 000	-2 275 944 000	-2 275 192 000	-2 275 352 000	-2 275 399 000

- Restpotensial eiendomsskatt – ca. 17 mill. kr.

Flyktningebudsjettet

- Anmodning mottatt – 50 stk
 - Lik budsjettforutsetningen
- Situasjon ved 2. tertial 2026 lik 2027
 - Alt disponert – Hva betyr dette egentlig?
 - Finansiering av utgifter
- Konsekvens ved nedgang i bosettingstall
 - Håndtering i budsjettet

FLYKTNINGEBUDSJETT 2027	
	Nytt budsjett
Integreringstilskudd	-77 226 000
Tilskudd enslige mindreårige	-12 470 000
Drift av flyktningetjenesten inkl INTRO-lønn	21 931 000
EM-tiltak enhet integrering	2 587 000
Økonomisk sosialhjelp NAV	30 500 000
Koordineringsstilling - gullbilletten	1 000 000
Oppvekst - stillinger skole	2 845 000
Oppvekst - Migrasjonshelse	3 420 000
Oppvekst - Steinkjer VO	10 456 000
Oppvekst - drift av alt til Svedjan EM	3 000 000
Oppvekst - stillinger barnevern	1 500 000
Oppvekst - generelle tiltak flyktninger	2 000 000
Oppvekst - morsmål, norsk II etc	1 550 000
Helse - stillinger NAV	3 300 000
Helse - stillinger	630 000
Helse - tolk legevakt og legetjenester	934 000
Kultur - biblioteket	189 000
Tolketjenester generelt	852 000
Generelle tiltak - ikke spesifisert/saldering	2 190 000
Avsetning ubundet fond - flyktninger	-812 000

Investeringer

	Rev. budsjett 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028	Økonomiplan 2029	Økonomiplan 2030
Investeringer i varige driftsmidler	146 170 000	172 605 000	237 785 000	187 520 000	239 700 000
Tilskudd til andres investeringer	2 700 000	1 900 000	1 900 000	3 400 000	3 900 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	6 000 000	6 710 000	6 710 000	5 710 000	5 710 000
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	154 870 000	181 215 000	246 395 000	196 630 000	249 310 000
Bruk av lån	-139 409 400	-166 714 000	-215 648 000	-176 446 000	-220 690 000

Investeringer – rammer og prosjekt

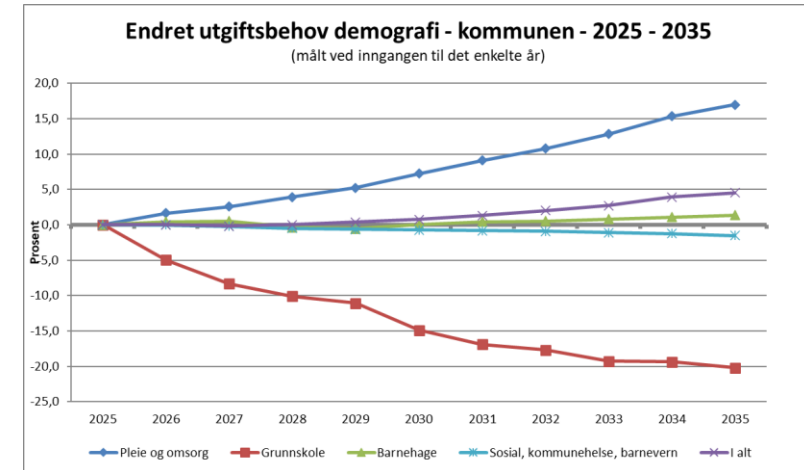
- Bevilgningsoversikt investeringer

	Rev. budsjett 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028	Økonomiplan 2029	Økonomiplan 2030
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber	11 795 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	0
Etat oppvekst og inkludering	12 755 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Etat Helse og velferd	6 000 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Etat teknisk, plan og miljø	115 350 000	160 105 000	228 285 000	178 020 000	232 200 000
Etat samfunn og kultur	270 000	3 000 000	0	0	0

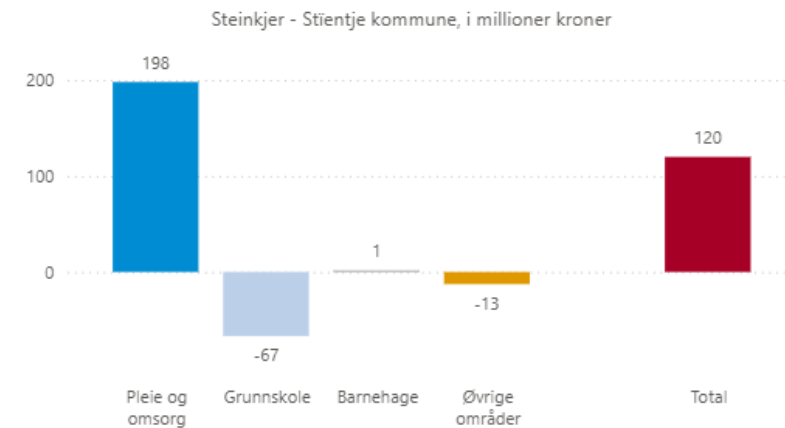

Helse

- Dreining av ressurser
 - Økt demografikostnader,
 - Statlige overføringer
 - Dreining internt
- Resultat
 - I salderingen – tilført demografivekst lik statsbudsjettet
 - Effektiviseringskrav også for helse
- Investering i kapasitet innarbeidet
 - Finansiering av økte tjenestebehov

Endring i brutto utgiftsbehov som følge av befolkningsendringer 2026 - 2036

Helse – Økt kapasitet i 3 trinn

- Trinn 1 – 3. etg Helse og beredskapshuset
 - 30 nye institusjonsplasser
 - Netto tilvekst 14 plasser (fratrekk Betania 16 plasser)
 - Reduksjon 8 HDO-plasser (Betania)
 - Eksisterende kontorbruk = fortetting rådhusområdet
- Trinn 2 – HDO i samarbeid med private – Malm
 - Løsning med leie og utredningsbehov
- Trinn 3 – Nytt sykehjem
 - Investering i 160 nye plasser
 - Netto tilvekst 66 plasser (fratrekk Malm og Egge)
 - Oppstart prosjektering 2030 (nivå på løsning fastsettes senere)

Premiefond

- MERK: Kun finansielle føringer – ingen konsekvenser for den enkeltes pensjon
- Premiefond – fond som kun kan brukes til å betale pensjonspremie
 - Utgjør i dag ca. 470 mill. kr, mottar avkastning
 - Bruker i dag 50 mill. kr. året til pensjonsbetaling

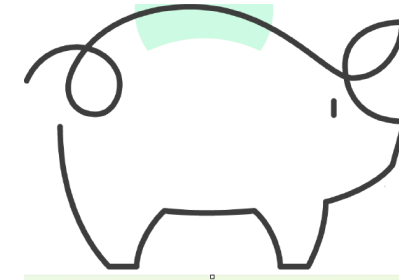
Pensjonspremie

Pensjonskostnad

Differansen skaper premieavvik

1/7 Belastes kostnaden året etter

Steinkjer kommune
Stientjen tjielte

Premiefond, forts.

- Kalkyle – justeres sannsynligvis inn mot realiseringstidspunkt

Investering/Premiefond	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Merknad
Investering - Lånefinansiering							Rente 5 %
Sykehjem (trinn 2) - nytt				18	530		Nybygg, 40 år
Økt bruk premiefond bruk	20	40	60	80	80		Må videreføre med nedtrapping
Driftskonsekvens	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Renter Investering						27,4	
Avdrag Investering						13,7	
Pensjonskostnad - reduksjon		-2,9	-8,6	-17,1	-28,6	-40,0	Trappes ned fra 2035
Ekstraordinært avdrag		2,9	8,6	17,1	28,6		Renteeffekt ikke beregnet
Ressurskrevende tjenester							Salderes mot avdragsbetaling
Driftskonsekvens	-	0,0	0,0	-	-	1,1	

- Netto finanseffekt 2032 tilnærmet null, med gradvis innfasing
 - Konsekvens for 2 % kuttbane og pukkelkostnad finansieres innenfor ramme eller mot avdragsbetaling
- Hva skjer hvis effekt tas ut over drift?

Investeringene - Oppvekstområdet

- Innenfor planperioden – største endringer knyttet til oppvekst
 - Steinkjersannan barnehage er innarbeidet i tråd med kommunestyrets vedtak
 - Alternativ 3b – to nye barnehageavdelinger
- Ny eller renovering ungdomsskole
 - Prosjektering fra 2029, med bygging/gjennomføring 2030-2031
 - Samlet investeringsramme 105,0 mill. kr. – tilsvarer «lett» renovering (10 års avskr.)
 - Utredning struktur i 2027-2028 inkl. bygg avgjør fremtidig løsning
 - Utelukker ikke at nybygg kan være det mest økonomisk fordelaktige

Investeringene – Oppvekstområdet, forts.

- Kuben
 - Dagens løsning og behovet for endring
 - Informasjon i rammekonferansen
- Investeringsramme
 - Totalt 25 mill. kr.
 - Prosjektering i 2027
 - Bygging i 2028

Gjeld og renter

	Rev. budsjett 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028	Økonomiplan 2029	Økonomiplan 2030
Netto finansutgifter og inntekter					
Renteinntekter og utbytte	-43 845 000	-34 818 000	-36 818 000	-38 818 000	-40 818 000
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	87 285 000	95 432 000	109 531 000	117 460 000	123 940 000
Avdrag på lån	66 000 000	68 000 000	72 900 000	83 600 000	97 100 000
Netto finansutgifter i tjenesteområdene	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Sum Netto finansutgifter og inntekter	109 515 000	128 689 000	145 688 000	162 317 000	180 297 000

- Økning i perioden – sammenliknet med inntektsveksten
- Avsetning rentebuffer – 0,25 % i 2027 (videreført likt i perioden)
 - 2027 – 4,5 mill. kr / 2030 5,3 mill. kr.

Driftsrammer

	Rev. budsjett 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028	Økonomiplan 2029	Økonomiplan 2030
Driftsutgifter per tjenesteområde	2 111 818 000	2 120 324 936	2 094 035 402	2 062 423 593	2 031 905 593

- Utvikling i rammebetingelser, renter og gjeldsutvikling
 - Netto rammeøkning 9 mill. kr. – 0,4 % (Deflator 3,8 %)
 - Effektivisering med ca. 3,4 % i 2027
 - Flyktningebudsjettet påvirker
 - Tidligere beslutninger påvirker tallet, men også arbeidet med intern omstillingsbane
- Samlet konsekvens – betydelige endringer

Overordnet budsjettpremiss

- *Kommunedirektør har fullmakt til å gjennomføre administrative tilpasninger for å oppfylle realismekrav i kommuneloven.*
 - *Økonomiplanens realisme bygger på et budsjettpremiss om at det gjennomføres konkrete tiltak som øker driftsinntekter og reduserer driftsutgifter.*
 - *Kommunedirektøren skal til enhver tid, og gjennom tilgjengelige virkemidler, tilpasse bemanning til vedtatte driftsrammer innenfor gjeldende lov og regelverk.*
 - *(....)*
- **Stillingsreduksjoner – løsning gjennom turnover**

Tiltak – Etat kommunedirektør med stab

- Kort kommentar for sektorrammen
- Nye tiltak
 - Avsetning lønnsoppgjør, økninger interkommunale samarbeid,
 - Advokatsamarbeidet, videre utredning og kostnader
- Innsparingstiltak
 - Redusert ramme politisk virksomhet, jf. også innstilling
 - Reduksjon årsverk
 - Effektivisering – oppgaveportefølje; eksisterende og ny

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	269 799	269 799	269 799	269 799
Sum Tekniske justeringer	7 717	7 702	7 702	7 702
Sum Vedtak forrige periode	-5 402	-6 487	-6 491	-6 491
Sum Lønns- og prisvekst	4 204	4 204	4 204	4 204
Konsekvensjustert budsjett	6 519	5 419	5 415	5 415
Konsekvensjustert ramme	276 318	275 218	275 214	275 214
Sum Innsparingstiltak	-1 029	-4 379	-10 079	-18 579
Sum Nye tiltak	14 951	17 122	17 536	17 633
Nye tiltak og realendringer budsjett	13 922	12 743	7 457	-946
Ramme 2027-2030	290 240	287 961	282 671	274 268

Tiltak – Etat Oppvekst og forebygging

- Nye tiltak

- Rom for satsning
- Fokus for sektorene

- Innsparingstiltak

- Stillings-/Årsverksreduksjoner

- Budsjettåret vs. Økonomiplanen

- Strukturendring barnehage – nedleggelse av 1 barnehage fra 2028

- Samling av barnehage tilbud i gamle Verran - Egen utredning

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	801 568	801 568	801 568	801 568
Sum Tekniske justeringer	-3 679	-2 583	-2 583	-2 583
Sum Vedtak forrige periode	-6 550	-8 746	-1 546	-1 546
Sum Budsjettendring i år	-460	-460	-460	-460
Sum Lønns- og prisvekst	32 367	32 367	32 367	32 367
Konsekvensjustert budsjett	21 678	20 578	27 778	27 778
Konsekvensjustert ramme	823 246	822 146	829 346	829 346
Sum Innsparingstiltak	-16 022	-28 620	-44 170	-60 020
Nye tiltak og realendringer budsjett	-15 758	-29 802	-45 352	-61 192

Tiltak – Etat Oppvekst og forebygging

- Innsparingstiltak

- Skolestruktur

- Nedleggelse av minst 1, mulig 2 skoler fra høsten 2027 (Egen utredning)

- Skolestruktur i planperioden

- Fullstendig utredning, planlagt iverksetting 2. halvår 2029 (Ungdomsskole, barneskole, forebyggende ressurser og bygg/arealeffektivisering). Dreining kan ikke løses med årsverk alene.

- Effekt – over 20 mill. kr.

- Svedjan – omstilling og endring

- Redusert behov, intet salg av plasser – forsterking av hybler i annen bygningsmasse
 - Bygningsmasse – Omdisponeres til helse og botiltak, gjennom egen prosess.

- En rekke mindre driftstiltak

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	801 568	801 568	801 568	801 568
Sum Tekniske justeringer	-3 679	-2 583	-2 583	-2 583
Sum Vedtak forrige periode	-6 550	-8 746	-1 546	-1 546
Sum Budsjettendring i år	-460	-460	-460	-460
Sum Lønns- og prisvekst	32 367	32 367	32 367	32 367
Konsekvensjustert budsjett	21 678	20 578	27 778	27 778
Konsekvensjustert ramme	823 246	822 146	829 346	829 346
Sum Innsparingstiltak	-16 022	-28 620	-44 170	-60 020
Nye tiltak og realendringer budsjett	-15 758	-29 802	-45 352	-61 192

Tiltak – Etat Helse og Velferd

- Oppsummert for rammen
- Nye tiltak
 - Økning BPA-ordningen 5,0 mill.kr
 - Økte behov hjemmetjenesten
 - Netto økning
 - Økning behovsvekst sosialhjelp/kvalifiseringsordningen 5,9 mill. kr
 - Økninger knyttet til velferdsteknologi, overliggere og legevakt

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	826 550	826 550	826 550	826 550
Sum Tekniske justeringer	6 467	7 648	7 648	7 648
Sum Vedtak forrige periode	-9 501	-12 682	-12 682	-12 682
Sum Lønns- og prisvekst	27 892	27 892	27 892	27 892
Konsekvensjustert budsjett	24 858	22 858	22 858	22 858
Konsekvensjustert ramme	851 408	849 408	849 408	849 408
Sum Innsparingstiltak	-37 947	-44 247	-57 647	-61 647
Nye tiltak og realendringer budsjett	13 297	10 347	-1 653	-3 553
Ramme 2027-2030	864 705	859 755	847 755	845 855

Tiltak – Etat Helse og Velferd

- Innsparingstiltak
 - Ressurskrevende tjenester
 - Påbegynt i 2027
 - Reduksjon i behov og innhenting av tjenester
 - Nedbemanning i årsverk og driftsutgifter
 - 5,8 mill kr. i 2027 / 11,8 mill. kr. i 2030
- Driftsrammen og fremtidig demografivekst

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	826 550	826 550	826 550	826 550
Sum Tekniske justeringer	6 467	7 648	7 648	7 648
Sum Vedtak forrige periode	-9 501	-12 682	-12 682	-12 682
Sum Lønns- og prisvekst	27 892	27 892	27 892	27 892
Konsekvensjustert budsjett	24 858	22 858	22 858	22 858
Konsekvensjustert ramme	851 408	849 408	849 408	849 408
Sum Innsparingstiltak	-37 947	-44 247	-57 647	-61 647
Nye tiltak og realendringer budsjett	13 297	10 347	-1 653	-3 553
Ramme 2027-2030	864 705	859 755	847 755	845 855

Tiltak – Etat Teknisk, plan og miljø

- Nye tiltak
 - Beredskapstillegg veterinærvakt
 - Økt husleie Steinkjer rådhus
- Innsparingstiltak
 - Arealreduksjoner 3,5 mill. i 2027
 - Skolestruktur 1,0 mill / 3,0 mill. kr
 - Avvikling basseng Follafoss
 - Økning i planperioden
 - Generell årsverksreduksjon og utgiftsreduksjoner

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	100783	100783	100783	100783
Sum Tekniske justeringer	-1548	-452	-452	-452
Sum Vedtak forrige periode	-750	346	146	146
Sum Lønns- og prisvekst	6534	6534	6534	6534
Konsekvensjustert budsjett	4236	6428	6228	6228
Konsekvensjustert ramme	105019	107211	107011	107011
Sum Innsparingstiltak	-5070	-8084	-10234	-12834
Sum Nye tiltak	3785	3785	3785	3785
Nye tiltak og realendringer budsjett	-1285	-4299	-6449	-9049
Ramme 2027-2030	103734	102912	100562	97962

Tiltak – Etat kultur og samfunn

- Rammen kompensert for lønns- og prisvekst

- Innsparingstiltak

- Reduksjon i stillinger

- 0,5 mill. 2027 / 3,7 mill. kr. i 2030

- Frivillighetsmillionen ut fra. 2. halvår 2027 (0,5 mill. kr. / 1,0 mill. kr.)

- Reduksjon i aktivitet

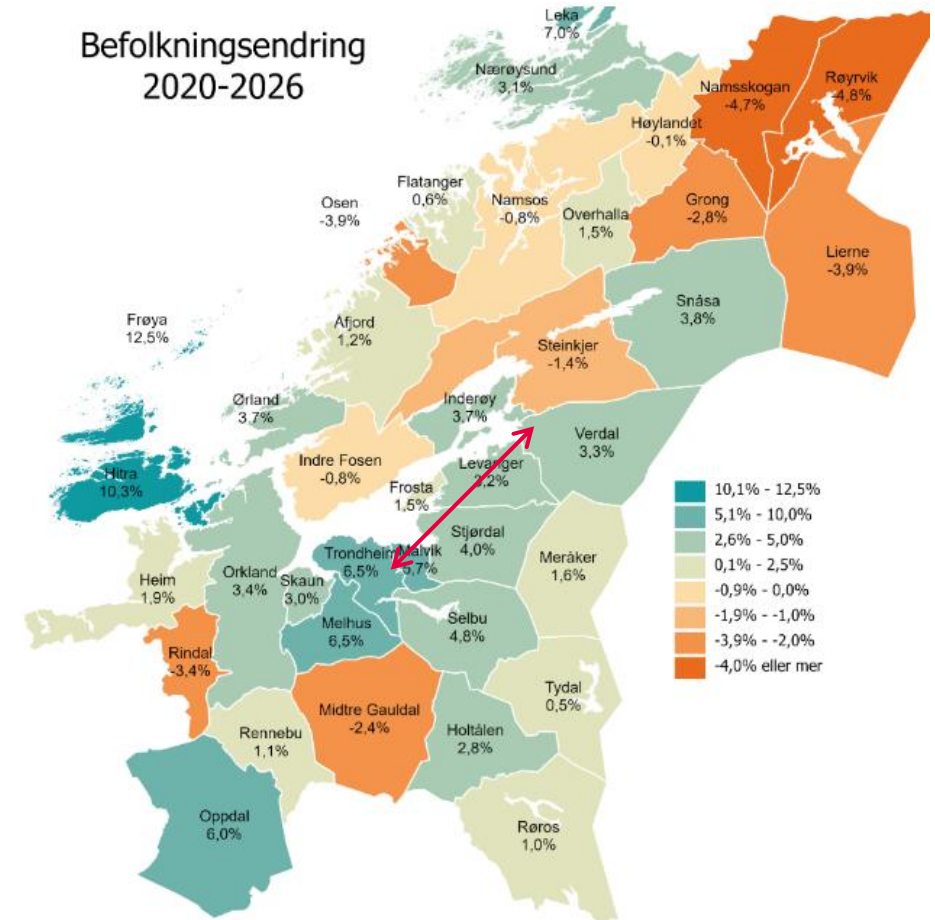
- Økt elevkontingentkulturskolen fra 2028

Beskrivelse tiltak	2027	2028	2029	2030
Vedtatt budsjett	88 920	88 920	88 920	88 920
Sum Tekniske justeringer	-771	-756	-756	-756
Sum Vedtak forrige periode	142	312	322	322
Sum Lønns- og prisvekst	6 033	5 713	5 703	5 703
Konsekvensjustert budsjett	5 404	5 269	5 269	5 269
Konsekvensjustert ramme	94 324	94 189	94 189	94 189
Sum Innsparingstiltak	-1 430	-3 650	-5 362	-7 127
Nye tiltak og realendringer budsjett	-1 330	-3 550	-5 362	-7 127
Ramme 2027-2030	92 994	90 639	88 827	87 062

Økt satsning på næringsarbeid

- Utgangspunkt – Økt satsning på næringsutvikling og -bevaring
 - Steinkjer Utvikling
 - Førstelinje – utvikling, etablering, veiledning, offentlig støtteordninger for bedrifter
 - Ønsker en styrkning for eksisterende næringsliv
 - Etablering av næringssjefstilling i Steinkjer kommune
 - Finansiering gjennom NTE Næringsfond
 - Alternativ finansiering (økt prosjektfinansiering Steinkjer utvikling)
- Næringsarbeid i den kommunale organisasjonen
 - Næringslivets møte med Steinkjer kommune
 - Plan, byggesak, areal, vei, VA – Mer effektive prosesser
 - Mer samhandling med Steinkjer Utvikling
 - Resultat - En enda mer næringsvennlig kommune

Tiltak - Boliger

- Status i dag
 - Antall boliger
 - Økonomisk effekt («den etablerte sannheten»)
- Ramme startlån 75 mill. kr.
 - Restsaldo som kan benyttes – kr. 80 mill. kr.
 - Legge til rette for økt bruk og nedsalg i boligmassen
 - Økt saksbehandlerressurs – forutsatt håndtert innenfor eksisterende ramme
- Sammenheng videre prosess med Steinkjerbygg KF

Bolyst

- Signalisert under rammekonferansen
- Tiltak uten resultateffekt
 - Etablering av 1 årsverk over 2 år – Innbyggerkontakt; bolystgrupper og frivilligheten
 - Finansiert med NTE utviklingsfond
- Ny samarbeidsavtale med frivilligheten
 - Forplikte oss til to årlige møter enkeltvis med alle bolystgrupper
 - Årlige fellesmøter
 - Møter eller håndtering av enkeltsaker
- Økonomisk innsparing og ambisjonsnivå
 - Kommunedirektøren inngang – Innarbeides som tiltak

Behov for tydelig styring

- Oppsummering
 - Svært krevende utfordringsbilde
 - Urolige tider krever tydelig styring
 - Behov for klare prioriteringer og retningsvalg
- Tid for handling og handlingsrom for endring
 - Felles løsning

Folke- og innspillsmøter

- Som ett ledd i innspillfasen planlegger kommunedirektøren følgende møter de kommende ukene:
 - 6. november – møte med næringslivet
 - 09. november – åpent møte i Steinkjer rådhus
 - 10. november – åpent møte på Malm samfunnshus.

Steinkjer kommune
Stientjen tjjelte

STEINKJER
åpen, lys og glad